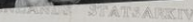

Lägenheternas tecken.
R. N° 1^a: Lätt 1^a Brändö
" 2^a: " 1^a Brändö Villastad.
Införda i jordregistret 1945 ²⁷.
A. Hammikainen.

[illegible]

KANSALLISARKISTO

Tilannekatsaus arkistoitavien asiakirjojen digitointia koskevan ohjeen päivittämisestä

Matti Ritakallio, Informaatio-ohjaus ja arvonmäärittäminen

Arkistoitavien asiakirjojen digitointia koskevat vaatimukset ja ohjeet

- Ohje oli lausuntokierroksella 18.10.2024-11.10.2024.
- Vastaajia oli kaikkiaan 60, joista kuudella ei ollut kommentoitavaa.
- Valmisteltavaa ohjetta on päivitetty lausuntopalautteen perusteella.

Keskeiset muutokset

- Uusi ohje korvaa ja kumoaa Kansallisarkiston aiemmat vaatimukset hävittämiseen tähtäävään digitointiin ja erikoisaineistojen digitointiin.
 - Uudessa ohjeessa yhdistetty.
- Ohjeeseen on lisätty AV-aineistojen ja röntgenfilmien digitointivaatimukset.
- Ohje on ajantasaistettu ja yhdenmukaistettu Kansallisarkiston digitointia koskevien keskeisten määräysten ja päätösten kanssa.
- Ymmärrettävyyttä ja luettavuutta parannettu.
- Digitointia koskevat tekniset vaatimukset ovat säilyneet pääosin ennallaan.

Sisältö

- Ohje on tarkoitettu kaikille niille toimijoille, jotka digitoivat arkistolain (831/1994) nojalla arkistoitavaksi määrättyjä asiakirjoja.
- Ohjeen mukaisesti digitoidusta asiakirjoista on mahdollista muodostaa pitkäaikaissäilytysjärjestelmään/Kansallisarkistoon siirrettävä pitkäaikaissäilytyspaketti.
- Ohjeen mukainen digitointiprosessi ja digitointitulos mahdollistavat analogisten asiakirjojen hävittämisen digitoinnin jälkeen, mikäli asiakirjojen analogista säilytysmuotoa ei ole arvioitu kulttuurihistoriallisesti arvokkaaksi.
 - Ohje ei ota kantaa asiakirjojen analogisten ilmentymien hävittämisprosessiin, vaan siinä kuvataan kriteerit, joiden täytyttyä analogisten asiakirjojen hävittäminen on mahdollista.
 - Ohjeen vaatimusten velvoittavuus perustuu Kansallisarkiston yleispäätökseen 8.12.2023 (KA/15927/28.02.01/2023) ja määräykseen 22.12.2021 (KA/15906/07.01.01.00/2021), joissa määrätään arkistoitavien asiakirjojen digitaaliseen muotoon muuttamisen vaatimuksista.

Rajaukset

- Ohjetta sovelletaan, kun toimijalle jo muodostuneita arkistollisia kokonaisuuksia digitoidaan takautuvasti.
- Vaatimukset eivät koske digitointia, joka toteutetaan asiakirjan laatimisen tai asiantkäsittelyn yhteydessä tai kun organisaatiolle saapuvia analogisia asiakirjoja muuten muutetaan digitaaliseen muotoon.
 - Linjaus noudattaa Kansallisarkiston aiempien digitointimäärittysten rajausta (2019 ja 2021).
 - Kansallisarkisto ohjeistaa rajausten ulkopuolelle jääneiden digitoinnista erikseen.

Tallekappaleiden tiedostomuotovaatimukset

- Kuvatiedostojen tallekappaleiden tiedostomuotovaatimukset on esitetty aineistotyyppikohtaisten vaatimusten yhteydessä (TIFF tai JPEG).
- Muulla tavoin digitoidut tai muihin tiedostomuotoihin digitoidut asiakirjat ovat arkistoinnin näkökulmasta toimijan omaan käyttöönsä tuottamia käyttökappaleita.
 - Arkistoitavien asiakirjojen analogisia ilmentymiä ei tällöin voi digitoinnin jälkeen hävittää tai digitaaliseen muotoon muutettuja asiakirjoja siirtää Kansallisarkistoon.
 - Toimija voi tallentaa vaatimusten mukaisten tallekappaleiden lisäksi esimerkiksi PDF-muotoiset käyttökappaleet omiin järjestelmiinsä haluamassaan tietorakenteessa.

Vaatimukset ja aineistotyypit

12.12.2024

- Ohjeessa vaatimukset on jaoteltu seuraaviin aineistotyyppihin:
 - Pääsääntöisesti A4- tai foliokokoiset asiakirjat ja sidokset
 - A4- ja foliokokoiset asiakirjat
 - A4- ja foliokokoisten asiakirjojen joukossa olevat yksittäiset valokuvat, piirustukset ja kartat
 - A4-kokoisia asiakirjoja pienemmät asiakirjat (esim. kortistot)
 - Sidokset
 - Erikoisaineistot
 - Asiakirjat, joiden tietosisältö esitetään aukeamittain
 - Kartat
 - Lasinegatiivit, muut negatiivit ja diat
 - Mikrofilmit ja -kortit
 - Piirustukset
 - Röntgenfilmit
 - Sidokset, joiden tietosisältö esitetään aukeamittain
 - Valokuvat
 - AV-aineistot
 - Kuvanauhat (VHS-, H8- ja Betaam-videonauhat)
 - Ääninauhat (äänikelanauhat, C-kasetti ja minikasetti)

Rakenne

1	Sisältö ja tarkoitus	2
1.1	Rajaukset	2
1.2	Keskeiset muutokset ja viittaukset muihin asiakirjoihin.....	2
2	Termit ja käsitteet	6
3	Johdanto	12
3.1	Vaatimusten soveltaminen eri aineistotyyppien kohdalla	13
3.2	Digitoinnin yleiset hyvät käytänteet ja laadunvarmistus.....	15
4	Pääsääntöisesti A4- tai foliokokoisten aineistojen ja erikoisaineistojen vaatimukset.....	18
4.1	Vaatimusten mukainen digitointiprosessi ja digitointitulos	18
4.1.1	Kuvatiedostoa ja sen ominaisuuksia koskevat vaatimukset	20
4.1.2	Kuvatiedoston prosessointia kuvaavat MIX-metatiedot ja niiden rakenne.....	27
4.2	Aineistotyyppikohtaiset vaatimukset	30
4.2.1	Pääsääntöisesti A4- ja foliokokoiset asiakirjat ja sidokset	30
4.2.2	Kartat ja piirustukset.....	30
4.2.3	Asiakirjat ja sidokset, joiden tietosisältö esitetään aukeamittain	31
4.2.4	Valokuvat	33
4.2.5	Lasinegatiivit, muut negatiivit ja diat.....	34
4.2.6	Mikrofilmit ja -kortit.....	35
4.2.7	Röntgenfilmit	36
5	Audiovisuaalisten aineistojen vaatimukset	37
5.1	Ääninauhat	37
5.2	Kuvanauhat.....	39
6	Digitointiprosessissa muodostettava hakemistorakenne.....	41
6.1	Kuva-aineiston hakemistorakenne	41
6.2	Audiovisuaalisen aineiston hakemistorakenne	42
6.3	Esimerkkipaketit	44
7	Muutokset	45

KANSALLISARKISTO

www.kansallisarkisto.fi

@kansallisarkisto

@kansallisarkist

KANSALLISARKISTO

www.kansallisarkisto.fi

@kansallisarkisto

@kansallisarkist